



Vážení čtenáři,

současný vývoj naší civilizace přináší skvělé perspektivy dalšího ekonomického a technologického růstu. Naplno vstupujeme do éry antropocénu, v němž se člověk stává rozhodujícím činitelem vývoje planety Země. Už se nemusí přizpůsobovat přírodě, být na ní závislý. Naopak příroda se stává součástí lidského světa. Člověk ji uvádí do souladu se svými potřebami.

Ne vždycky a ne všude to ale jde tak, jak by si člověk přál. Řadu neúspěchů si totiž způsobuje sám svým jednostranným přístupem k pojetí růstu. Překotný a nedomyšlený ekonomický růst vede často

k situacím, které jak člověku, tak i přírodě škodí a znemožňují dosáhnout onoho jejich žádoucího souladu, ke kterému již půl století nabádají společenské instituce a vědci z celého světa.

Aktuálním příkladem negativního vlivu člověka na přírodu, který následně samotnému člověku škodí, jsou nadměrná produkce a používání chemických prostředků při hospodářské činnosti – ať už při těžbě a zpracování nerostů, výrobě energií, nebo užívání tzv. ochranných prostředků v zemědělství. Důsledkem je chemizace prostředí s negativními dopady na přírodu i na člověka.

Pro příklady přehnaného a bezohledného ekonomismu provázeného nadměrným znečištěním prostředí chemikáliemi nemusíme chodit daleko. Máme jich i u nás požehnaně: historická těžba rud a výroba olova v Brdech; extrémní produkce oxidů síry a dalších chemických zplodin při spalování nekvalitního hnědého uhlí v severních Čechách; nadměrná produkce dusíku v dopravě; vysoké dávky umělých hnojiv a nadměrné užívání pesticidů v zemědělství atd. Všechny tyto a jim podobné výhradně ekonomicky motivované situace provází nejen rozsáhlé odumírání lesů, likvidace biodiverzity, chemické znečištění zemědělských půd a podzemních i povrchových vod, ale také závažné dopady na zdraví obyvatel příslušných oblastí. Připočítat k tomu musíme i chemické zplodiny z průmyslové výroby a jejich dopady

na porodnost a zdravotní stav novorozenců na Ostravsku. Atd., atd.

Několik příkladů těchto situací a možnosti jejich řešení uvádí toto číslo Ochrany přírody. Historické situace (např. následky těžeb nerostů, obnovu lesů postižených kyselou depozicí) musí vyřešit odborníci. Výchoziskem jsou odborné znalosti. Řešení těchto dnes aktuálních problémů (např. nadměrné používání pesticidů v zemědělství, znečištění ovzduší) je naopak věcí politických rozhodnutí. Základem pro ně jsou mezinárodní dohody a z nich vyplývající závazky, přijaté již v roce 1992 na Konferenci o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiru, aktualizované v roce 2012 (Rio+20). V roce 2015 zformulovalo Valné shromáždění OSN za účasti zástupců více než 150 zemí světa cíle udržitelného rozvoje. Česká republika byla mezi nimi. Je tedy na české politické reprezentaci, aby zajistila dodržování dohodnutých zásad udržitelného rozvoje a jejich soulad s ochranou životního a přírodního prostředí.

Omezení produkce a užívání chemických látek v krajině k těmto zásadám bezvýhradně patří. Krajina osetá řepkou a kukuřicí, osázená smrkovými monokulturami, udržovaná v produkčním stavu chemickým hnojením, insekticidy a glyfosátem, oživená divokými prasaty s africkým morem, není příkladem trvalé udržitelnosti ani vhodným prostředím pro člověka a přírodu. Je nejvyšší čas na změnu!

Josef Fanta

První číslo vyšlo v roce 1946
Ochrana přírody 1/2018 Ročník 73
Vychází 6× ročně
Cena ve stánkovém prodeji 49 Kč
Roční předplatné 234 Kč
 Časopis státní ochrany přírody
 The Nature Conservation Journal

© AOPK ČR, 2018 Všechna práva vyhrazena.
 Žádná část tohoto časopisu nesmí být reprodukována či šířena bez písemného souhlasu vydavatele.
 ISSN 1210-258X
 Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Vydává
 AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
 a SJ ČR, Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
 s podporou Správy Krkonošského národního parku, Správy NP Šumava, Správy NP Podyjí,
 Správy NP České Švýcarsko

Šéfredaktor RNDr. Zdeněk Patzelt
Redakční rada RNDr. Libor Ambrozek ●
 Mgr. Jiří Bašta ● prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc. ● Ing. Karel Drbal ● Mgr. Svatava Havelková ● Ing. Michael Hošek ● prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc. ● Mgr. et. Mgr. Karel Chobot, Ph.D. ● doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D. ● JUDr. Svatomír Mičoch ● Ing. Jan Moravec ● RNDr. František Pelc (předseda) ● Ing. Pavel Pešout ● RNDr. Jan Plesník, CSc. ● RNDr. František Pojer ● Ing. Martin Starý ● Ing. Jakub Šafránek ● Ing. Martin Škorpík ● Mgr. Karolína Šulová ● RNDr. Alena Vopálková ●
Adresa redakce
 Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
 tel. 283 069 136, 283 069 111, fax 283 069 247
 ochrana.prirody@nature.cz
 www.casopis.ochranaprirody.cz
 www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR
 jménem vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
 Ve Žlíbku 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9;
 tel. 225 985 235, GSM 777 728 757
 send@send.cz, www.send.cz
Objednávky do zahraničí
 vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
 tel. 283 069 127
 predplatne@nature.cz
Tisk Tiskárna Unipress, s. r. o.
Grafická úprava a sazba SITCON MEDIA, s. r. o.
Korektury Radmila Pavelková

Toto číslo vychází 22. 2. 2018

Kompletní čísla časopisu a podrobný seznam literatury najdete na
www.casopis.ochranaprirody.cz.

